

คู่มือการประเมินคุณภาพ

ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ในสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
สังกัดกระทรวงวัฒนธรรม

สารบัญ

สารบัญ.....	2
บทนำ.....	3
ส่วนที่ 1 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพของสถานศึกษา.....	4
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน.....	5
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา.....	11
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	14
มาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ.....	18
ส่วนที่ 2 แนวทางประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา.....	23
ภาคผนวก	
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	27
เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	
- คณะจัดทำคู่มือ.....	30

บทนำ

1. คู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาฉบับนี้ จัดทำขึ้นตามกรอบนโยบายปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำหรับให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก ตามกรอบมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะก่อให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐาน และคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานจากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
2. คู่มือฉบับนี้จัดทำเพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่เป้าหมายตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดและใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
3. โครงสร้างของคู่มือประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) มาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 2) แนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
4. ให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานต้นสังกัดดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตามหลักการของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ดังนี้
 - 4.1 การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนที่ต้องปฏิบัติงานตามภารกิจที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย
 - 4.2 การประกันคุณภาพมุ่งพัฒนาการดำเนินงานตามความรับผิดชอบของตนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นเพราะผลการพัฒนาของแต่ละคนก็คือผลรวมของการพัฒนาทั้งสถานศึกษา
 - 4.3 การประกันคุณภาพเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่ทำเพื่อเตรียมรับการประเมินเป็นครั้งคราวเท่านั้น
 - 4.4 การประกันคุณภาพต้องเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่สามารถว่าจ้างหรือขอให้บุคคลอื่น ๆ ดำเนินการแทนได้
 - 4.5 การประกันคุณภาพต้องเกิดจากการยอมรับและนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ส่วนที่ 1

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

1. การพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีแนวคิดที่ต้องเป็นมาตรฐานที่สถานศึกษาปฏิบัติได้ ประเมินได้จริง กระชับ และ จำนวนน้อย แต่สามารถสะท้อนคุณภาพการศึกษาได้จริง ข้อมูลที่ได้เกิดประโยชน์ ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับหน่วยงานต้นสังกัด และระดับชาติ ดังนั้น การกำหนดมาตรฐานจึงเน้นที่คุณภาพผู้เรียน คุณภาพครูคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพของสถานศึกษา และ ให้ความสำคัญสอดคล้องกับมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกตามที่กำหนดไว้ใน กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 โดยได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล

2. คำอธิบายของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แสดงออกถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะตามหลักสูตรสถานศึกษา และมีพัฒนาการ ในด้านการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน สมรรถนะที่สำคัญ และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการ บริหารและจัดการของสถานศึกษาที่ครอบคลุมด้าน วิชาการ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านข้อมูลสารสนเทศ และ ด้านสภาพแวดล้อม โดยเปิดโอกาสให้ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพ การศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กระบวนการ จัด การ เรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้อง กับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น ตามความสนใจ ความต้องการ และ ความถนัดของผู้เรียน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เติบโตตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล สร้าง โอกาสให้ผู้เรียน ทุกคนมีส่วนร่วม มีการตรวจสอบ และประเมินผลความรู้ความเข้าใจ ของผู้เรียน อย่าง เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล หมายถึง การวางระบบ การจัดการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบ ต่อผลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ มาตรฐาน ส่งผลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความมั่นใจต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3. เกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐานมี 4 ระดับ

3.1 ระดับ 4 ดีเยี่ยม

3.2 ระดับ 3 ดี

3.3 ระดับ 2 พอใช้

3.4 ระดับ 1 ปรับปรุง

4. รายละเอียดของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ประเด็นพิจารณา ระดับคุณภาพ และตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

ประเด็นพิจารณา

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ ตามเกณฑ์ ของแต่ละระดับชั้น
- 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา
- 3) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 4) ความก้าวหน้าทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
- 5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนารายการจากการสอบวัดระดับชาติ
- 6) ความพร้อมในการศึกษาต่อ การฝึกงานหรือการทำงาน

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับ กฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม
- 2) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
- 3) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
- 4) สุขภาวะทางร่างกายและลักษณะจิตสังคม

ระดับคุณภาพ

ระดับ 4 ดีเยี่ยม
<p>1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านและเขียนได้เหมาะสมตามระดับชั้น ในระดับ ดีเยี่ยม 2) ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศเหมาะสมตามระดับชั้นในระดับดีเยี่ยม 3) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดคำนวณเหมาะสมตามระดับชั้น ในระดับดีเยี่ยม 4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หาคิวิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น แก้ปัญหาและนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆอย่างเหมาะสม 5) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมปลอดภัยมีประสิทธิภาพ 6) ผู้เรียนมีความก้าวหน้าจากพื้นฐานเดิมในแต่ละปีในด้านความรู้ความเข้าใจและทักษะต่างๆ ตามหลักสูตร อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง 7) ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียนมีพัฒนาการสูงขึ้น หรือคุณภาพ เป็นไปตามเป้าหมาย 8) ผู้เรียนมีความรู้ทักษะ และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น หรือมีวุฒิภาวะทางอาชีพเหมาะสมกับช่วงวัย
<p>1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ผู้เรียนมีความประพฤติด้านคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมจิตสังคมและจิตสำนึก ตามที่สถานศึกษากำหนดปรากฏชัดเจนโดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรม อันดีของสังคม 2) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็น รูปธรรม 3) ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นในความเป็นไทย และเห็นคุณค่าเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทย และแสดงออกได้อย่างเหมาะสมในชีวิตประจำวัน 4) ผู้เรียนยอมรับเหตุผลความคิดเห็นของผู้อื่น และมีมนุษยสัมพันธ์ดี 5) ผู้เรียนมีวิธีการรักษาสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง 6) ผู้เรียนรักษาอารมณ์และสุขภาพจิตให้ดีอยู่เสมอ 7) ผู้เรียนรู้และมีวิธีการป้องกันตนเองจากการล่อลวง ช่มเหลง รังแก 8) ผู้เรียนไม่เพิกเฉยต่อการกระทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และอยู่ร่วมกันด้วยดีในครอบครัว ชุมชนและสังคม

ระดับ 3 ดี

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านและเขียนได้เหมาะสมตามระดับชั้น ในระดับดี
- 2) ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศเหมาะสมตามระดับชั้นในระดับดี
- 3) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดคำนวณเหมาะสมตามระดับชั้นในระดับดี
- 4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์คิดวิจารณ์ วิจารณ์ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม
- 5) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมปลอดภัย
- 6) ผู้เรียนมีความก้าวหน้าจากพื้นฐานเดิมในแต่ละปีในด้านความรู้ความเข้าใจ และทักษะต่างๆ ตามหลักสูตรมีแนวโน้มสูงขึ้น
- 7) ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียนมีพัฒนาการสูงขึ้นหรือคุณภาพ เป็นไปตามเป้าหมาย
- 8) ผู้เรียนมีความรู้ทักษะ และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น หรือมีวุฒิภาวะทางอาชีพเหมาะสมกับช่วงวัย

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความประพฤติด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสังคมและจิตสำนึก ตามที่สถานศึกษากำหนดปรากฏชัดเจน โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรม อันดีของสังคม
- 2) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็น รูปธรรม
- 3) ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นในความเป็นไทย และเห็นคุณค่าเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทย และแสดงออกได้อย่างเหมาะสมในชีวิตประจำวัน
- 4) ผู้เรียนยอมรับเหตุผลความคิดเห็นของผู้อื่น และมีมนุษยสัมพันธ์ดี
- 5) ผู้เรียนมีวิธีการรักษาสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง
- 6) ผู้เรียนรักษาอารมณ์และสุขภาพจิตให้ดีอยู่เสมอ
- 7) ผู้เรียนรู้และมีวิธีการป้องกันตนเองจากการล่อลวง ช่มเหง รังแก
- 8) ผู้เรียนไม่เพิกเฉยต่อการกระทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และอยู่ร่วมกันด้วยดีในครอบครัว ชุมชนและสังคม

ระดับ 2 พอใช้

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน และเขียนได้เหมาะสมตามระดับชั้นในระดับผ่าน
- 2) ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศเหมาะสมตามระดับชั้นในระดับผ่าน
- 3) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดคำนวณเหมาะสมตามระดับชั้นในระดับผ่าน
- 4) ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์หาคิวิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ แก้ปัญหา ในระดับผ่าน
- 5) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้
- 6) ผู้เรียนมีความก้าวหน้าจากพื้นฐานเดิมด้านความรู้ความเข้าใจและทักษะต่างๆ ตามหลักสูตร มีแนวโน้มไม่แน่นอนในแต่ละปี
- 7) ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียนไม่มีพัฒนาการแต่มีความพยายาม ในการยกระดับผลการทดสอบระดับชาติให้สูงขึ้น
- 8) ผู้เรียนมีความรู้ทักษะ และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น หรือมีวุฒิภาวะทางอาชีพเหมาะสมกับช่วงวัย

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความประพฤติด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสังคมและจิตสำนึก ตามที่สถานศึกษา กำหนดปรากฏไม่ชัดเจน
- 2) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 3) ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นในความเป็นไทย และเห็นคุณค่าเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทย และแสดงออกได้อย่างเหมาะสม
- 4) ผู้เรียนยอมรับเหตุผลความคิดเห็นของผู้อื่น และมีมนุษยสัมพันธ์ดี
- 5) ผู้เรียนมีวิธีการรักษาสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง
- 6) ผู้เรียนรักษาอารมณ์และสุขภาพจิตให้ดีอยู่เสมอ
- 7) ผู้เรียนรู้และมีวิธีการป้องกันตนเองจากการล่อลวง ช่มเหง รังแก
- 8) ผู้เรียนไม่เพิกเฉยต่อการกระทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และอยู่ร่วมกันด้วยดีในครอบครัว ชุมชนและสังคม

ระดับ 1 ปรับปรุง

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน และเขียนไม่เหมาะสมกับระดับชั้น ทำให้เป็นปัญหาต่อการเรียนรู้
- 2) ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศไม่เหมาะสมกับระดับชั้น ทำให้เป็นปัญหาต่อการเรียนรู้
- 3) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดคำนวณไม่เหมาะสมกับระดับชั้น ทำให้เป็นปัญหาต่อการเรียนรู้
- 4) ผู้เรียนไม่สามารถตอบคำถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาได้
- 5) ผู้เรียนไม่สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้
- 6) ผู้เรียนไม่มีความก้าวหน้าจากพื้นฐานเดิมด้านความรู้ ความเข้าใจและทักษะต่างๆ ตามหลักสูตรในแต่ละปี
- 7) ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียนไม่มีพัฒนาการและไม่มี ความพยายามในการยกระดับผลการทดสอบระดับชาติให้สูงขึ้น
- 8) ผู้เรียนไม่พร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น หรือขาดวุฒิภาวะทางอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความประพฤติด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสังคมและจิตสำนึกตามที่สถานศึกษา กำหนดปรากฏไม่ชัดเจน
- 2) ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 3) ผู้เรียนไม่มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นในความเป็นไทย
- 4) ผู้เรียนไม่ยอมรับเหตุผลความคิดเห็นของผู้อื่นและมีมนุษยสัมพันธ์ดี
- 5) ผู้เรียนไม่มีวิธีการรักษาสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง
- 6) ผู้เรียนไม่รักษาอารมณ์และสุขภาพจิตให้ดีได้
- 7) ผู้เรียนไม่รู้และไม่มีความรู้วิธีการป้องกันตนเองจากการถูกล่อลวง ช่มเหลงและรังแก
- 8) ผู้เรียนวางเฉยต่อการกระทำที่ไม่ถูกต้อง

ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

- ตรวจสอบเอกสารที่สะท้อนผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ เช่น แบบสรุปผลการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น เอกสารการวัดและประเมินผล ผู้เรียนทุกระดับชั้น ชิ้นงานผลงานนักเรียน บันทึกการอ่าน แบบสรุปรายงานการประเมินความสามารถ ในการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียนโครงการ ชิ้นงาน บันทึกการทำงาน รายงานสรุปผลการทดสอบระดับชาติชั้น

พื้นฐานร่องรอยการจัดกิจกรรม โครงการ เอกสารหลักฐานแสดงสุขภาพะทางร่างกาย อารมณ์สังคม แบบบันทึกพฤติกรรมทางสังคม

- สังเกตพฤติกรรมต่างๆ ของผู้เรียน เช่น ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์การใช้อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีสารสนเทศ พฤติกรรมที่สะท้อนคุณลักษณะและค่านิยมของผู้เรียนตามที่สถานศึกษากำหนด เช่น การเข้าแถว การแสดงความเคารพ การพูดจา กิริยามารยาท การไหว้ ฯลฯ และพฤติกรรมการทำงานร่วมกัน การอภิปรายแสดงความคิดเห็น การร่วมกันแก้ไขปัญหา ฯลฯ

- สัมภาษณ์ผู้เรียนเกี่ยวกับความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย เช่น นักเรียนรู้สึกอย่างไรที่เกิดเป็นคนในท้องถิ่นนี้ นักเรียนภูมิใจสิ่งใดบ้างในท้องถิ่น

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

ประเด็นพิจารณา

1. การมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
2. การวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 - 1) การวางแผนและดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนรอบด้านทุกกลุ่มเป้าหมาย และดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม
 - 2) การวางแผนและดำเนินงานพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
 - 3) การวางแผนการบริหารและการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ
 - 4) การวางแผนและจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
3. การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน
4. การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษา

ระดับคุณภาพ

ระดับ 4 ดีเยี่ยม
<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่กำหนดไว้ตรงกับวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ท้องถิ่นอย่างชัดเจน 2. สถานศึกษามีแผนและดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาที่มีความเหมาะสม ครอบคลุมประเด็นหลักต่อไปนี้ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 พัฒนาวิชาการที่เน้นผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ทุกคน และดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม 2.2 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ มีความรู้ความสามารถและทักษะตามมาตรฐานตำแหน่ง 2.3 บริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย นำไปประยุกต์ใช้ได้ และดำเนินการอย่างเป็นระบบ 2.4 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สังคม และแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมที่ดี และกระตุ้นให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้ทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย 3. ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและมีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน

4. สถานศึกษากำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม ชัดเจน และเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม

ระดับ 3 ดี

1. สถานศึกษามีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่กำหนดไว้ตรงกับวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ท้องถิ่นอย่างชัดเจน
2. สถานศึกษามีแผนและดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาที่มีความเหมาะสม ครอบคลุมประเด็นหลักต่อไปนี้
 - 2.1 พัฒนาวิชาการที่เน้นผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ทุกคน และดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม
 - 2.2 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
 - 2.3 บริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย และนำไปประยุกต์ใช้ได้
 - 2.4 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สังคม และแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมที่ดี
3. ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและมีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
4. สถานศึกษากำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม ชัดเจน

ระดับ 2 พอใช้

1. สถานศึกษามีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่กำหนดไว้ตรงกับวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น แต่ขาดความชัดเจน
2. สถานศึกษามีแผนและดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาที่มีความเหมาะสม ครอบคลุมประเด็นหลักต่อไปนี้
 - 2.1 พัฒนาวิชาการที่เน้นผู้เรียน และมีการดำเนินการ
 - 2.2 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานตำแหน่ง
 - 2.3 บริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้อง หรือครบถ้วน หรือทันสมัย หรือนำไปประยุกต์ใช้ได้
 - 2.4 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สังคม และแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมที่ดี
3. ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมและมีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อย
4. สถานศึกษากำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาแต่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด

ระดับ 1 ปรับปรุง

1. สถานศึกษามีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่กำหนดไว้ตรงกับวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ และสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ แต่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นขาดความชัดเจน
2. สถานศึกษามีแผนและดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาไม่เหมาะสมและขาดความครอบคลุมประเด็นหลักต่อไปนี้
 - 2.1 พัฒนาวิชาการที่ไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย หรือไม่ครบทุกคน และดำเนินการอย่างไม่เป็นรูปธรรม
 - 2.2 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถตามหน้าที่ที่ไม่ครบทุกคน
 - 2.3 จัดการข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน แต่ไม่ทันสมัยและไม่มีการนำไปประยุกต์ใช้
 - 2.4 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สังคม และแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมที่ไม่ดีและไม่กระตุ้นให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้
3. ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อยมาก
4. ไม่มีการกำกับติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษา

ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

- ตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาวิชาการแผนบริหารจัดการสารสนเทศแผนพัฒนาครู/บุคลากร แผนการกำกับนิเทศ ติดตามการประเมินผลของสถานศึกษา แผนการจัดสภาพแวดล้อม ฯลฯ

- สัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้เรียน และผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา เช่น กระบวนการได้มาของเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ทำอย่างไรบ้าง มีขั้นตอนอย่างไร การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ดำเนินการอย่างไร ใครมีส่วนเกี่ยวข้องบ้างสถานศึกษามีการดำเนินการสร้างความเข้าใจตรงกัน ระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องอย่างไร สถานศึกษานำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างไร สถานศึกษาแบ่งบทบาทหน้าที่ ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติตามแผนอย่างไร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมต่อผลการดำเนินการสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร สถานศึกษามีเครือข่ายในการทำงานกับใคร/หน่วยงานใดบ้างและมีส่วนร่วมอย่างไร สถานศึกษามีการกำกับติดตามและมีวิธีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างไร ฯลฯ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ประเด็นพิจารณา

1. การมีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม
2. การจัดการเรียนการสอนที่ยึดโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น
3. การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

ระดับคุณภาพ

ระดับ 4 ดีเยี่ยม

1. การมีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม
 - 1.1 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตนเอง กำหนดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดเป็นรายบุคคลอย่างเป็นรูปธรรมทั้งระบบ
 - 1.2 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิดได้ปฏิบัติจริงด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สรุปลงข้อความรู้ และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี
 - 1.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ แสดงออก นำเสนอผลงาน แสดงความคิดเห็น คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และแสวงหาความรู้จากสื่อเทคโนโลยีด้วยตนเองอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง
 - 1.4 ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยเชื่อมโยงบูรณาการสาระการเรียนรู้และทักษะด้านต่างๆ
 - 1.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนรู้และอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้
 - 1.6 ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง
2. การจัดการเรียนการสอนที่ยึดโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น
 - 2.1 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน
 - 2.2 ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง
3. การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ
 - 3.1 ประเมินผู้เรียนจากสภาพจริง
 - 3.2 มีขั้นตอนตรวจสอบและประเมินอย่างเป็นระบบ
 - 3.3 ใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมาย และการจัดการเรียนการสอน
 - 3.4 นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล
 - 3.5 ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนและผู้เรียนนำไปใช้พัฒนาตนเอง

ระดับ 3 ดี

1. การมีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม
 - 1.1 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตนเอง กำหนดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดเป็นรายบุคคล
 - 1.2 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิดได้ปฏิบัติจริงด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ครอบคลุมความรู้ และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้
 - 1.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ แสดงออก นำเสนอผลงาน แสดงความคิดเห็น คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และแสวงหาความรู้จากสื่อเทคโนโลยีด้วยตนเอง
 - 1.4 ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยเชื่อมโยงบูรณาการสาระการเรียนรู้และทักษะด้านต่างๆ
 - 1.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้
 - 1.6 ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย
2. การจัดการเรียนการสอนที่ยึดโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น
 - 2.1 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน
 - 2.2 ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ
 - 3.1 ประเมินผู้เรียนจากสภาพจริง
 - 3.2 มีขั้นตอนตรวจสอบและประเมินอย่างเป็นระบบ
 - 3.3 ใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมาย และการจัดการเรียนการสอน
 - 3.4 นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล
 - 3.5 ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน

ระดับ 2 พอใช้

1. การมีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม
 - 1.1 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตนเอง กำหนดเนื้อหาสาระ และกิจกรรม
 - 1.2 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยการคิดได้ปฏิบัติจริง
 - 1.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ แสดงออก นำเสนอผลงาน แสดงความคิดเห็น คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และแสวงหาความรู้จากสื่อเทคโนโลยีด้วยตนเอง
 - 1.4 ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยเชื่อมโยงบูรณาการสาระการเรียนรู้และทักษะด้านต่างๆ

<ul style="list-style-type: none"> 1.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และสื่อการเรียนรู้ 1.6 ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย
<ul style="list-style-type: none"> 2. การจัดการเรียนการสอนที่ยึดโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น <ul style="list-style-type: none"> 2.1 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น 2.2 ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น หรือร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
<ul style="list-style-type: none"> 3. การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน <ul style="list-style-type: none"> 3.1 ประเมินผู้เรียนจากสภาพจริง 3.2 มีขั้นตอนตรวจสอบและประเมิน 3.3 ใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมาย และการจัดการเรียนการสอน 3.4 ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน

<p>ระดับ 1 ปรับปรุง</p>
<ul style="list-style-type: none"> 1. การมีกระบวนการเรียนการสอนที่ไม่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม <ul style="list-style-type: none"> 1.1 ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตนเอง กำหนดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดเป็นรายบุคคล 1.2 ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยการคิดได้ปฏิบัติจริงด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ อนุรักษ์ความรู้ 1.3 ไม่จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ แสดงออก นำเสนอผลงาน แสดงความคิดเห็น คิดเป็น ทำเป็น และรักการอ่าน 1.4 ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยไม่เชื่อมโยงบูรณาการสาระการเรียนรู้และทักษะด้านต่างๆ 1.5 ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และสื่อการเรียนรู้ 1.6 ผู้เรียนไม่มีการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย 2. การจัดการเรียนการสอนที่ไม่ยึดโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น <ul style="list-style-type: none"> 2.1 ไม่จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น 2.2 ชุมชนไม่มีบทบาทในการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3. การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนไม่เป็นระบบ และไม่มีประสิทธิภาพ <ul style="list-style-type: none"> 3.1 ไม่ประเมินผู้เรียนจากสภาพจริง 3.2 ตรวจสอบและประเมินอย่างไม่เป็นระบบ 3.4 นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล 3.5 ไม่ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน

ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

- ตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่างๆ เช่น หลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดการเรียนรู้ บันทึกผลหลังสอน เอกสารหลักฐานการวัดและประเมินผล เครื่องมือวัดและประเมินผล การเรียนรู้ สมุดการบ้านที่แสดงให้เห็นการให้ข้อมูลย้อนกลับ ชิ้นงานหรือผลงานของผู้เรียน/แฟ้มสะสมงาน สื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้ ฯลฯ

- สังเกตกระบวนการเรียนการสอน พฤติกรรมการสอนของครู เช่น การใช้คำถามที่หลากหลายระดับเพื่อส่งเสริมการคิดขั้นสูง พฤติกรรมการดูแลเอาใจใส่ การมอบหมายงานของครู ปฏิสัมพันธ์ของครูกับผู้เรียน เช่น ความเป็นกันเองของครูกับผู้เรียน การสนทนาโต้ตอบของครูกับผู้เรียน พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน เช่น ความกระตือรือร้นในการเรียน การมีส่วนร่วมของผู้เรียน ความสนใจในการร่วมกิจกรรม สภาพบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้เรียน กิจกรรมตอบสนองของความสนใจของผู้เรียนในแต่ละกลุ่ม ฯลฯ

- สัมภาษณ์นักเรียน และครู เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เช่น นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร นักเรียนได้ร่วมกำหนดเกณฑ์การประเมินผลงาน/ชิ้นงานต่างๆ หรือร่วมประเมินผลการเรียนหรือไม่ อย่างไร นักเรียนมีโอกาสได้ไปเรียนรู้จากชุมชนในเรื่องใด และจากแหล่งเรียนรู้ใดบ้าง นักเรียนชอบเรียนวิชาอะไร เพราะเหตุใด ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน ด้วยวิธีการใดบ้าง ฯลฯ

มาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล

ประเด็นพิจารณา

การใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

ระดับคุณภาพ

<p>ระดับ 4 ดีเยี่ยม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดวางระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม มีขั้นตอนอย่างชัดเจน และมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ 2. ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ความร่วมมือในการวางระบบและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นอย่างดี 3. พ่อแม่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย ชุมชน/ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาในระดับสูง
<p>ระดับ 3 ดี</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดวางระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม มีขั้นตอนอย่างชัดเจน และมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ 2. ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ความร่วมมือในการวางระบบและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 3. พ่อแม่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย ชุมชน/ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา
<p>ระดับ 2 พอใช้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดวางระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 2. ผู้เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการวางระบบและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 3. พ่อแม่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย ชุมชน/ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องค่อนข้างมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา

ระดับ 1 ปรับปรุง

1. สถานศึกษาจัดวางระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่ไม่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ไม่เป็นรูปธรรม ขาดความชัดเจน และไม่เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้เกี่ยวข้องไม่ให้ความร่วมมือในการวางระบบและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
3. พ่อแม่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย ชุมชน/ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่มีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา

ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

- ตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับการวางระบบและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีรูปแบบหรือกระบวนการที่ใช้ดำเนินงานประกันคุณภาพของสถานศึกษา ฯลฯ

- สัมภาษณ์นักเรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน/ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางระบบและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เช่น ท่านมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาอย่างไรบ้าง ท่านมีส่วนร่วม ท่านมีความพึงพอใจต่อการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร ฯลฯ

5. การตัดสินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยภาพรวม ให้ตัดสินจากผลการประเมิน 4 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลโดยนำผลการประเมินรายมาตรฐานเหล่านั้น มาพิจารณาเป็นภาพรวมเพื่อตัดสินระดับคุณภาพของสถานศึกษาตามระดับคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 4 ดีเยี่ยม

1. ผลประเมินมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยมีพัฒนาการของค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพสูงขึ้น มีความสามารถในการอ่านและเขียนสามารถสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ สามารถในการคิดคำนวณ มีความสามารถในการคิด ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ดี และมีความประพฤติด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนดปรากฏอย่างชัดเจน
2. ผลประเมินมาตรฐานกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับดีเยี่ยมโดยมีการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง
3. ผลประเมินมาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีผลประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยมีการวิเคราะห์ ออกแบบและจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร และบริบทสถานศึกษา พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลจากสภาพจริงในทุกชั้นตอน
4. ผลประเมินมาตรฐานระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลอยู่ในระดับดีเยี่ยมโดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ความร่วมมือในการวางระบบและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นอย่างดี และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาในระดับสูง

ระดับ 3 ดี

1. ผลประเมินมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนอยู่ในระดับดีหรือดีเยี่ยม โดยมีพัฒนาการของค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพสูงขึ้น มีความสามารถในการอ่านและเขียนสามารถสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ สามารถในการคิดคำนวณ มีความสามารถในการคิด ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ดี และมีความประพฤติด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนดปรากฏอย่างชัดเจน

2. ผลประเมินมาตรฐานกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับดีหรือดีเยี่ยม โดยมีการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบผลการดำเนินงานและการปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง
3. ผลประเมินมาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับดีหรือดีเยี่ยม โดยมีการวิเคราะห์ทำความเข้าใจเป้าหมายของหลักสูตรบริบทสถานศึกษา พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลในทุกชั้นตอน
4. ผลประเมินมาตรฐานระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลอยู่ในระดับดีหรือดีเยี่ยม และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาในระดับสูง

ระดับ 2 พอใช้

1. ผลประเมินมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนอยู่ในระดับพอใช้
2. ผลประเมินมาตรฐานกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับพอใช้ ไม่มีการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบผลการดำเนินงานและการปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้น ใดอย่างหนึ่ง
3. ผลประเมินมาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับพอใช้ มีการวิเคราะห์ทำความเข้าใจเป้าหมายความต้องการของหลักสูตรบริบทสถานศึกษา พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ การนำไปใช้ และการประเมินผลแต่ขาดความถูกต้องสมบูรณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง
4. ผลประเมินมาตรฐานระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลอยู่ในระดับพอใช้และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา

ระดับ 1 ปรับปรุง

1. ผลประเมินมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนอยู่ในระดับพอใช้หรือปรับปรุง.
2. ผลประเมินมาตรฐานกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับพอใช้หรือปรับปรุง ไม่มีการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้น ใดอย่างหนึ่ง
3. ผลประเมินมาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับพอใช้หรือปรับปรุง ไม่มีการวิเคราะห์ทำความเข้าใจเป้าหมายของหลักสูตรบริบทสถานศึกษา และบริบทในการศึกษาของชาติ ขาดความสมบูรณ์ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ การนำไปใช้ และการประเมินผลในทุกชั้นตอน

4. ผลประเมินมาตรฐานระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลอยู่ในระดับพอใช้หรือปรับปรุง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่มีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา

ส่วนที่ 2

แนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

แนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ได้ยึดรูปแบบการดำเนินการของสำนักทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยได้อธิบายถึงบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินงาน จำนวน 9 ข้อ เช่น รูปแบบการประเมิน การตัดสินผล การกำหนดคณะกรรมการประเมิน โครงสร้างการเขียนรายงานประเมินตนเอง เป็นต้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการตัดสินระดับคุณภาพตามมาตรฐานเป็นไปตามหลักการตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgement) และการตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน(peer review) โดยเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ คณะกรรมการประเมินต้องมีความรู้รอบด้านและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในการตัดสินเพื่อให้ระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจะไม่ใช้การให้คะแนนตามความคิดเห็นของคนใดคนหนึ่ง
2. การประเมินคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องตรวจสอบและประเมินตนเองตามสภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง โดยให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพ ผสมกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป การตัดสินคุณภาพของสถานศึกษาให้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนผลงานหรือกระบวนการที่ไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบในการกำหนดคะแนนประเมิน แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลการดำเนินงานหรือกระบวนการดำเนินงาน (holistic rubrics)
3. การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานภายในของสถานศึกษา ให้สถานศึกษากำหนดเป้าหมายและเกณฑ์การประเมินตามสภาพบริบทของสถานศึกษาเอง เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา โดยให้ยึดหลักการดำเนินงานเพื่อพัฒนา และสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดตามมาตรฐานของสถานศึกษา
4. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เน้นการประเมินตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา (evidence based) โดยเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมและสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และมีเป้าหมายการประเมินเพื่อการพัฒนา ลดภาระการจัดเก็บข้อมูลและเอกสารที่ไม่จำเป็นในการประเมิน แต่ข้อมูลต้องมีความน่าเชื่อถือและสามารถตรวจสอบผลการประเมินได้ตามสภาพบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ

5. คณะที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาควรศึกษามาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณาที่กำหนดให้เข้าใจก่อนดำเนินการประเมินคุณภาพสถานศึกษาของตน หลังประเมินแล้ว ให้แจ้งผลการประเมินและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา สรุปและเขียนรายงานการประเมินตนเอง(self-assessment report)
6. ในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สถานศึกษาดำเนินการ โดย
 - 1) ให้มีการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง 2) ให้มีคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อย 3 คน โดยที่ต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้ อย่างน้อย 1 คน และ 3) ในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม
7. ให้สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการประจำวิทยาลัย และหน่วยงานต้นสังกัด เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป
8. โครงสร้างรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ให้ยึดตามแนวทางที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด ซึ่งโดยทั่วไปประกอบด้วยเนื้อหา 4 ส่วน คือ 1) ข้อมูลพื้นฐาน 2) ผลประเมินตนเองของสถานศึกษา 3) สรุปผล แนวทางการพัฒนา และความต้องการ การช่วยเหลือ และ 4) ภาคผนวก (ถ้ามี) สิ่งสำคัญที่สุดของรายงานการประเมินตนเอง คือ กระบวนการพัฒนาคุณภาพซึ่งหมายถึงถึง กิจกรรม/โครงการ/งานที่สถานศึกษาดำเนินการที่จะสะท้อนให้เห็นถึงหลักการ แนวคิดของผู้บริหารสถานศึกษา การมีเป้าหมายหรือรูปแบบที่ชัดเจนในการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งทุกกิจกรรม/โครงการ/งานส่งผลถึงการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา
9. ข้อควรตระหนักในการประเมินคุณภาพภายใน
 - 9.1 ผู้ประเมินควรมีความรู้ลึกและเข้าใจบริบทของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้งในแง่มุมมองของภาระงาน โครงสร้าง เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการบริหาร และการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และมีประสบการณ์เพียงพอ เพื่อการช่วยชี้แนะการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และตรงประเด็น เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาอย่างแท้จริง
 - 9.2 ผู้ประเมินควรวิเคราะห์ข้อถกเถียงด้วยใจเป็นกลาง โดยพิจารณาจากข้อมูลหลักฐานที่เก็บรวบรวมจากหลาย ๆ ด้าน ทั้งข้อมูลปัจจุบัน และผลการประเมินการดำเนินงานที่ผ่านมา (อาจพิจารณาย้อนหลัง 3 ปี) ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาว่าอยู่ในระดับใด
 - 9.3 สิ่งที่มีคุณค่ามากที่สุดที่ได้รับจากการประเมินภายในของสถานศึกษา คือ การได้รับข้อชี้แนะคำแนะนำแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาที่เป็นรูปธรรมและปฏิบัติได้จริง ดังนั้น ผู้ประเมินจึงควร

รู้ความเคลื่อนไหวของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอน

- 9.4 การกำหนดระยะเวลาดำเนินการประเมินภายในของสถานศึกษานั้น ให้สถานศึกษากำหนดได้เองตามความเหมาะสม แต่ควรสอดคล้องกับสภาพและบริบทของการดำเนินงาน เพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐาน เช่น แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา แผนการเรียนรู้อันันทักหลังสอน รายงานประชุม เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่า เอกสารหลักฐานต่าง ๆ นั้น เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ไม่ใช่การสร้างเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม
- 9.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของการสังเกตและสัมภาษณ์นั้น ควรกระทำด้วยความระมัดระวัง ต้องสร้างความรู้สึกเป็นมิตรมากกว่าการจับผิดหรือการกล่าวโทษ และควรพูดคุยสอบถามด้วยความสุภาพและสร้างความไว้วางใจเป็นอันดับแรก ก่อนที่จะสอบถามเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ภาคผนวก

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

โดยที่มีประกาศใช้กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพคนไทยและการศึกษาไทยในอนาคต ประกอบกับมีนโยบายให้ปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับก่อนจะมีการประเมินคุณภาพในรอบต่อไป จำเป็นต้องปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกัน จึงให้ยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๙ (๓) ได้กำหนดการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักที่สำคัญข้อหนึ่ง คือ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยมาตรา ๓๑ ให้กระทรวงมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา และมาตรา ๔๘ ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๙ (๓) มาตรา ๓๑ และมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับมติคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการประชุม ครั้งที่ ๗/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามเอกสารแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้ใช้กับสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกสังกัด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

พลเอก

(ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
 แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ฉบับลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๙
 มีจำนวน ๔ มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ ๔ ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล

แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- ๑) ความสามารถในการอ่าน เขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น
- ๒) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา
- ๓) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ๔) ความก้าวหน้าทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
- ๕) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการจากผลการสอบวัดระดับชาติ
- ๖) ความพร้อมในการศึกษาต่อ การฝึกงาน หรือการทำงาน

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- ๑) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม
- ๒) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
- ๓) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
- ๔) สุขภาวะทางร่างกาย และลักษณะจิตสังคม

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

๑. การมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

๒. การวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

๒.๑ การวางแผนและดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนรอบด้าน
 ทุกกลุ่มเป้าหมาย และดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม

๒.๒ การวางแผนและดำเนินงานพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

๒.๓ การวางแผนการบริหารและการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ

๒.๔ การวางแผนและจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่าง
 มีคุณภาพ

- ๒ -

๓. การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

๔. การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๑. การมีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม

๒. การจัดการเรียนการสอนที่ยึดโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น

๓. การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ ๔ ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล

การใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

**คณะจัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของ
สถานศึกษา ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โพธิพันธ์ พานิช	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
นางสาวรัชฎาภรณ์ จันทร์ทอง	วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง
นางสาวพิชญดา สุขอุดม	วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง
นางกนิษฐา วงศ์เศวตสุทธิเขต	วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย
นางพรปวีณ์ ชูห์ทะกะพันธ์	วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช
นางขวัญตา วงศ์เชยรัตนกุล	วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด
นางอัญชัน เพ็งสุข	วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี
นางรภัศรา กองทอง	วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี
นางสาวสมประสงค์ พ่วงพรหม	วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี
นายพรพจน์ สุวรรณมณี	วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี
นางอิสริย์ ฉายแผ้ว	วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์
นายปริญญา พรหมพิทักษ์	วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง
นางสุนันทา พันธกุล	วิทยาลัยนาฏศิลป์
นางสาวสาริศา ประทีปช่วย	วิทยาลัยนาฏศิลป์
นางธัญพร สุภาพันธ์	วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่
นางศิริพร ภัคดีจอหอ	วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา
นายชานนท์ พรหมเสื่อ	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
นางสาวรวีวรรณ คุณเทียง	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม